

KIRKKOPALVELUT

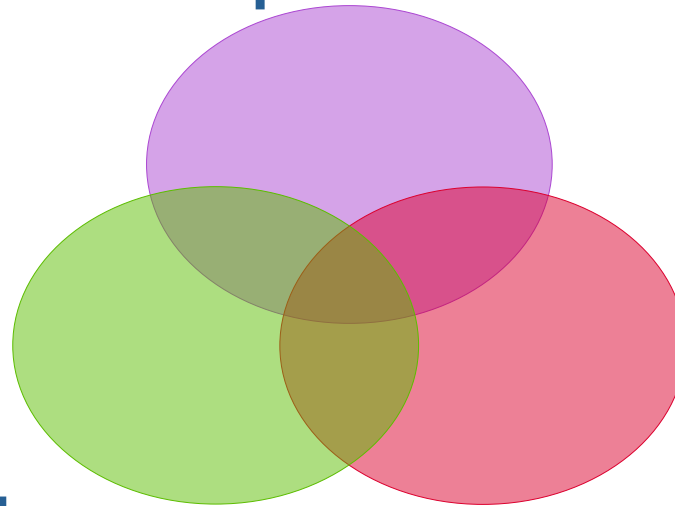
PELISSÄ 2008-2011

Keski- ja Itä-Suomen peliriippuvaisten hoidon kehittämis-, tutkimus- ja koulutushanke

PELISSÄ-HANKE 2008-2011

Jyväskylän Seudun
Päihdepalvelusäätio

Tyynelän
Kehittämiskeskus

Kuopion
Kriisikeskus

**PELISSÄ
Tyynelän
osahanke**

Mikkeli

Pieksämäki

Savonlinna

Varkaus

KEHITTÄMISEN TAVOITTEET:

- Ongelmapelaajien avohoidon ja vertaistuen hyvien käytänteiden kehittäminen
- Ongelmapelaajien läheisten tuen kehittäminen
- Alueellisten kuntoutusjatkumoiden kehittäminen asiakasprofiilien avulla
- Ammattihenkilöstön tietotaidon lisääminen moniportaisella koulutuksella

PELISSÄ 2008-2011

Projektisuunnittelija

Kaija Smolander

Tyynelän Kehittämiskeskus

puh. 0400 996 210

kaija.smolander@tyynela.fi

www.pelissa.fi -sivusto
aukeaa syyskuun lopussa

”Väsyneenä, eksyksissä
kuiskaan tuuleen:
Pelastakaa minut itseltäni.”

(Pajunen)

Riippuvuus eli Addiktio

- Voi kehittyä melkein pä mihin tahansa aineeseen tai toimintaan
- Aine tai toiminta tuottaa psyykkisen tai fyysisen tyydyttävän, mielihyvän tunteen
- Mitä nopeammin aine tai toiminta tuottaa tyydytystä, sitä helpommin se synnyttää riippuvuutta.
- ”Illuusio omasta kyvystä hallita elämää.”

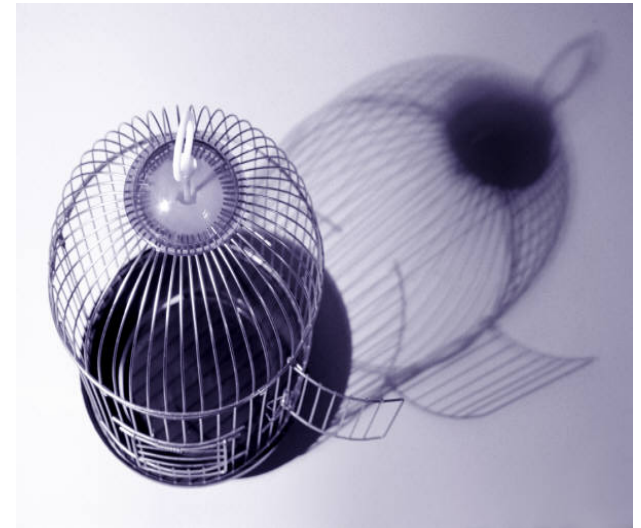
Riippuvuusongelma

- Kehittyy yleensä vähitellen
- Käyttäytymisestä tulee tapa jota vaikea muuttaa / päästä irti
- Vaikuttaa myös läheisiin
- Riippuvuuskäyttäytymiseen liittyy häpeä, syyllisyys, salailu, kieltäminen ja asioiden vääristely

Riippuvuudelle altistaa

- Perinnölliset tekijät
  - Sos. oppimisen kokemukset
  - Elämän kriisit
  - Yhteiskunnasta tulevat paineet
-
- Ympäristö- tai perintötekijät eivät kuitenkaan itsessään tuota riippuvuutta ilman yksilön omaa panosta ja toistuvaa turvautumista kyseiseen aineeseen tai toimintaan.

Toiminta ja Aineet

- Rahapelit
- Netti
- Läheisriippuvuus
- Seksi
- Työ
- Valta
- Viiltely / Pistäminen
- Liikunta
- Syöminen
- Alkoholi
- Huumeet
- Lääkkeet
- Liuottimet ym.
- Nikotiini
- Kofeiini
- jne..

Fyysinen riippuvuus

- Elimistö on tottunut toimintaan tai aineen olemassaoloon ja kaipaa sitä ”normaalin” olotilan saavuttamiseksi.
- Aineriippuvuuksissa tapahtuu toleranssin eli sietokyvyn kasvua, ja sen myötä myös annoskoot suurenevät.
- Fyysiset vieroitusoireet, esim. erilaiset kivut, kouristukset, vapina, univaikeudet, kuumeilu ja hikoilu.

Psyykkinen riippuvuus

- Toiminta tai aineen käyttö on opittua käyttäytymistä, eli siitä on tullut tapa hakea pikatydytystä tai pakokeinoa vaikeista asioista.
- Riippuvuutta aiheuttavan toiminnan tai aineen puute aiheuttaa mm. hermostuneisuutta, ahdistuneisuutta, masennusta, passiivisuutta ja aloitekyvyttömyyttä.
- Myös psykosomaattisia vierotusoireita
- Psyykkinen riippuvuus on usein fyysistä vaikeampi voittaa

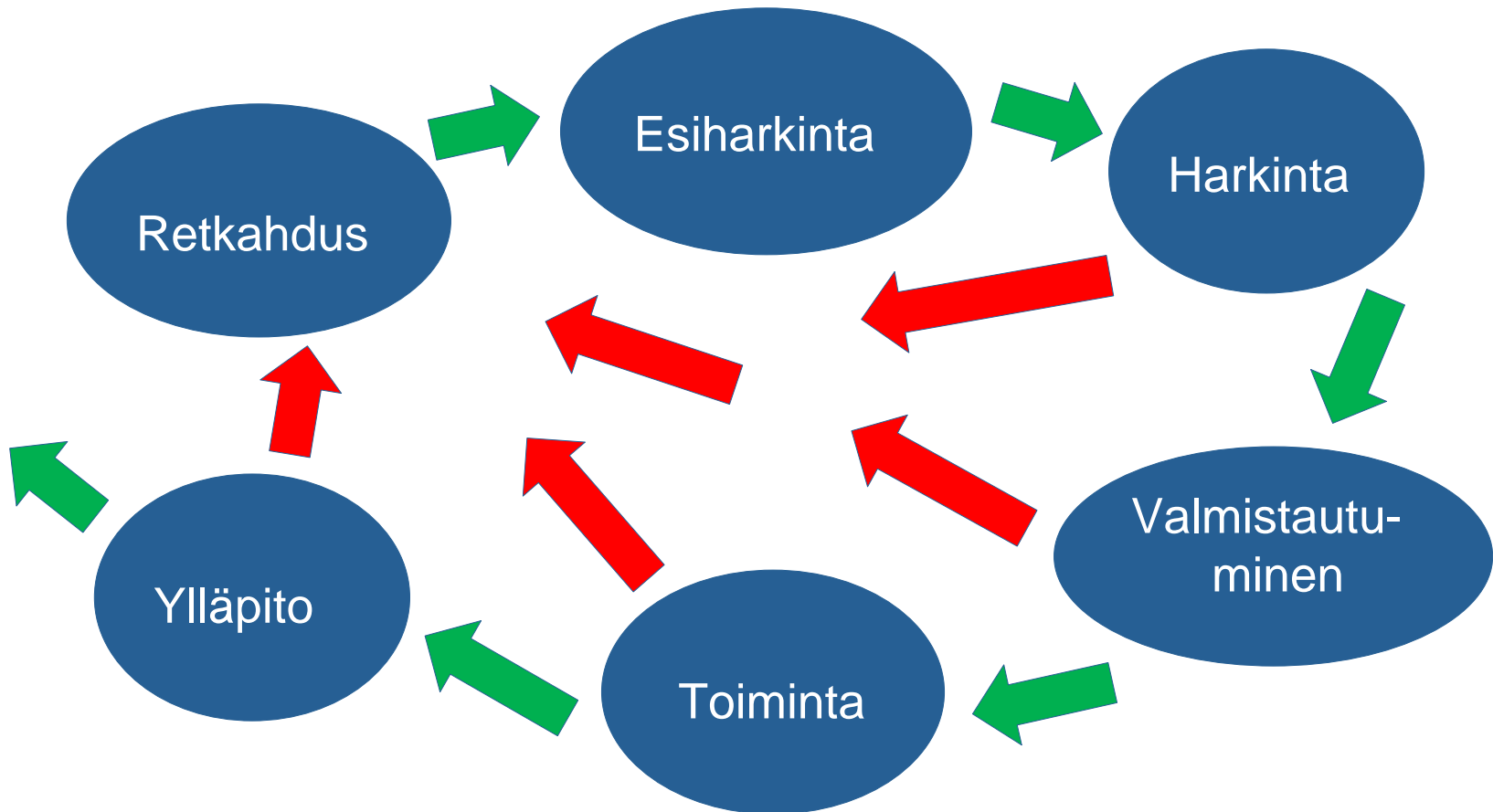
Sosiaalinen riippuvuus

- Riippuvuutta ryhmään, jossa riippuvuutta aiheuttavaa toimintaa harjoitetaan tai ainetta nautitaan
- Tuottaa ryhmään kuuluvuuden tunnetta
- Ja hyväksytyksi tulemisen tunnetta
- Ryhmän luoman paineen alla muodostuva riippuvuus, esim. nuorilla tupakanpolton aloittaminen kaveriporukan mukana.

”On helpompi kirotta pimeyttä,
kuin sytyttää pieni kynttilä.”

Muutoksen vaiheet

Muutokseen voi motivoida mm.

- Häätä ja ahdinko
- Kriittiset elämäntapahtumat
- Kognitiivinen arviointi
- Kielteisten seurausten tunnistaminen
- Myönteiset tai kielteiset ulkoiset yllykkeet

(Kohti muutosta – motivointimenetelmiä päihde- ja käyttäytymisongelmiin 2008)

Motivaatio

- Avain muutokseen
- Siihen sisältyy useita ulottuvuuksia
- Vaihteleva ilmiö
- Vaikuttaa sosiaalinen kanssa käyminen
- Motivaatiota voidaan muuttaa
- Auttajan tyyli vaikuttaa motivaatioon
- Auttaja voi herätellä ja voimistaa motivaatiota

”Toivo on sitä,
että joku kannattelee
kun itse ei jaksa.”

(Huumenuori, K. Tikkanen 2005)

Ongelmapelaamiseen liittyviä linkkejä

- www.peluuri.fi
- www.pakkopeli.fi
- www.stakes.fi/pelihaitat
- www.nimettomatpelurit.fi
- www.a-klinikka.fi
- www.paihdelinkki.fi
- www.sininauhaliitto.fi
- www.sosped.fi
- www.pelissa.fi avautuu syyskuun lopussa